

Rapcsák Tamás

1947 - 2008

A Magyar Tudományos Akadémia Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet mélyen megrendülve tudatja, hogy Rapcsák Tamás, az operációkutatás és döntési rendszerek nemzetközi híré tudósa, az MTA doktora, tanszékvezető egyetemi tanár, az MTA SZTAKI kiváló tudományos kutatója és laborvezetője, 2008. március 24-én, 61 éves korában elhunyt.

Rapcsák Tamás 1970-ben szerzett matematikusi diplomát a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemen. Ezután az MTA SZTAKI Operációkutatási Osztályára került. Egyetemi doktori címét 1974-ben, kandidátusi fokozatát 1985-ben szerezte meg. A Budapesti Műszaki Egyetemen 1995-ben lett habilitált doktor, az MTA doktora fokozatot 1998-ban szerezte meg. Pályája kezdetétől az MTA SZTAKI volt a fő munkahelye, de nemzetközileg is elismert kutatóként, szakértői munka és ösztöndíjak keretében, valamint vendégprofesszorként sokat járt külföldön.

Az MTA SZTAKI Operációkutatási Osztályát 1989-től, az Operációkutatás és Döntési Rendszerek Laboratóriumot és Osztályt pedig 1991-től vezette. Sokat fáradozott a Budapesti CORVINUS Egyetem MTA SZTAKI-ba kihelyezett Gazdasági Döntések Tanszékének létrehozásán, melynek 1995-től tanszékvezető egyetemi tanára. A tanszék megalapítása szívügye volt, a magas szintű egyetemi oktatást és az alkalmazásorientált szemléletet mindig is előtérbe helyezte.

Rapcsák Tamás kutatómunkája két fő területhez kapcsolódik. Az első a nemlineáris optimalizálás strukturális kérdéseivel és egyensúlyi rendszerekkel foglalkozik. Jelentős, sokat hivatkozott eredményeket ért el a differenciálgeometriai szemlélet és eszközök alkalmazásával a nemlineáris programozásban, mely területen az egyik legelismertebb kutatóként tartják számon. Eredményeit a Kluwer Academic Publishers kiadónál 1997-ben megjelent *Smooth Nonlinear Optimization in R^n* című könyvében foglalta össze.

Másik fő kutatási területe a döntéstámogató rendszerek és a térbeli döntési problémák. Fontos elméleti és módszertani cikkek szerzője a többszemponú döntési feladatok területén, ő irányította az MTA SZTAKI-ban létrehozott WINGDSS csoportos döntéstámogató szoftver fejlesztését. Számos alkalmazási projektet vezetett, melyekben a kidolgozott módszertan és szoftver is felhasználásra került. Az alkalmazási skála széles, a kormányzati és nagyvállalati tendereztetés segítségével az összetett többszemponú környezeti és térbeli problémák modellezéséig és megoldásáig terjed.

Eredményeit főleg rangos nemzetközi folyóiratokban publikálta, 111 folyóiratcikk és 9 könyv, illetve könyvrészlet fűződik nevéhez. Kutatási és oktatói tevékenységéért több szakmai kitüntetésben is részesült: Farkas Gyula Díj (1978), ANBAR Citation of Highest Quality Rating (1996), Széchenyi Professzori Ösztöndíj (1999–2002), Budapesti CORVINUS Egyetem Aranyérme (2003), Bolyai Farkas Díj (2003), valamint az MTA SZTAKI Intézeti Díja és Intézeti Publikációs Díja számos alkalommal.

A szakmai társaságokban és bizottságokban végzett munkát mindig nagyon komolyan vette. Alapító és meghatározó tagja a Magyar Operációkutatási Társaságnak, amelynek alelnöke (1991–1994), elnöke (1994–1996 és 1998–2000) és elnökségi tagja (2006-tól). Alelnöke (1996–1999), majd elnöke (2000–2005) az MTA Operációkutatási Bizottságának, tagja az MTA Matematikai Doktori Bizottságának, az MTA SZTAKI Tudományos Tanácsának, a Budapesti CORVINUS Egyetem Közgazdaságtudományi Kari Tanácsának, OTKA zsűrieknek és habilitációs bizottságoknak.

Több folyóirat szerkesztőbizottságának munkájában is részt vett: Journal of Optimization Theory and Applications, Journal of Global Optimization, Central European Journal of Operations Research, Pure Mathematics and Applications, Alkalmazott Matematikai Lapok, Journal of ICT, Optimization Letters.

Számos hazai és nemzetközi konferencia szervező- és programbizottságának elnöke és tagja. Ezek közül kiemelkedik a 2000-ben Budapesten megrendezett EURO XVII konferencia, melynek megszervezésében a Magyar Operációkutatási Társaság elnökeként meghatározó szerepet játszott.

Halálával egy kiváló embert, egy mindig megbízható, csapatban gondolkozó munkatársat, egyben a magyar operációkutatás és tudományos közélet jeles egyéniségét, szakmájának nemzetközileg elismert művelőjét veszítettük el.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.